

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา
รหัสวิชา ๑๐๑ ๑๐๓ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก
(Communication in Tipitaka)

หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
คณะพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา
รหัสวิชา ๑๐๑ ๑๐๓ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น / คณะพุทธศาสตร์ / สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสวิชาและรายชื่อยวิชา
๑๐๑ ๑๐๓ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Communication in Tipitaka)
๒.จำนวนหน่วยกิต
๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
พุทธศาสตรบัณฑิต / สาขาวิชาพระพุทธศาสนา / รายวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ผู้สอน พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญโญ ดร. และคณะ
๕.ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมก่อน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
๘.สถานที่เรียน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อจ อาสภมหาเถร) ๓๐ หมู่ ๑ ต.โคกสี อ.เมือง จ.ขอนแก่น
๙.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด
๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑.จุดมุ่งหมายของรายวิชา
เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ คำสอนสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรมกับการสื่อสารในพระไตรปิฎก
(๑) เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์
(๒) เพื่อให้บัณฑิตสามารถอธิบายความหมายของคำสอนในพระไตรปิฎกเกี่ยวกับนิเทศศาสตร์
(๓) เพื่อให้บัณฑิตสามารถวิเคราะห์หลักการรูปแบบวิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าและจริยธรรมการสื่อสารในพระไตรปิฎก
๒.วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. ดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
๒. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามองค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์
๓. จัดให้มีการประเมินรายวิชาที่เป็นระบบตามหลักการทางนิเทศศาสตร์เพื่อใช้เป็นฐานการปรับปรุงเพื่อให้นิสิตมีความรู้พื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญญาในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องนิเทศศาสตร์ อันเป็นแนวทางในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงบทเรียนที่สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑.คำอธิบายรายวิชา			
ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์คำสอนสำคัญเกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อการสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรมกับการสื่อสารในพระไตรปิฎก			
๒.จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา
๓.จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล			
- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านความรู้ มีทักษะการสื่อสาร	- มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวร หรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปฎิบัตินิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านศีลธรรม มีจิตอาสา จิตสำนึกสาธารณะรับใช้สังคม	- มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้ให้นิสิตมีจิตสาธารณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม องค์กรและสิ่งแวดล้อม

ด้านปัญญา มีความรอบรู้ในวิชาการทาง พระพุทธศาสนา สามารถนำเอาองค์ ความรู้ประยุกต์ใช้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	- มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะการใช้ชีวิต พัฒนาจิตใจและสังคม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุค ปัจจุบัน
---	--

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒.ความรู้					๓.ทักษะทางปัญญา				๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ความรับผิดชอบหลัก (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความรับผิดชอบรอง	(๑) มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน	(๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน (๒) ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย (๓) ประเมินคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

๔.๒.๒ ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
ความรับผิดชอบหลัก (๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้าน	(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๕) ศึกษาดูงาน	(๒) การสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน (๓) ประเมินจากรายงานหรือ

พระพุทธรูปศาสนารวมทั้งประยุกต์ ความรู้ ทักษะ และการใช้ เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่ เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาใน สังคม (๕) สามารถบูรณาการความรู้ใน สาขาวิชาพระพุทธศาสนากับ ความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบ		งานที่มอบหมาย (๔) ประเมินจากการนำเสนอ ผลงาน
---	--	---

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทาง ปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
ความรับผิดชอบหลัก (๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทางพระพุทธศาสนาได้อย่าง เหมาะสม	(๔) ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสภาพ จริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง	(๔) ประเมินจากการนำเสนอ ผลงาน

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ
ความรับผิดชอบหลัก (๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดง ประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้ง แสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของ ตนเองและของกลุ่ม	(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการ สอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	(๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการ แสดงออกของผู้เรียนระหว่าง การเรียนการสอนและการทำงาน ร่วมกับเพื่อน (๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียน ที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ
ความรับผิดชอบหลัก (๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็น ข่าวสารที่มีคุณภาพ และ	(๒) จัดกิจกรรมการเรียนการ สอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือก และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	(๒) ประเมินจากความสามารถใน การสื่อสาร การอธิบาย การ อภิปรายกรณีศึกษาต่าง ๆ

เหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและ กลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย	และ การสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ	
---	---------------------------------	--

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรม	ผู้สอน
๑-๒	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิเทศศาสตร์ - ความหมายของนิเทศศาสตร์ - องค์ประกอบพื้นฐานของการสื่อสาร - รูปแบบของการสื่อสาร - ขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ - ทฤษฎีเกี่ยวกับนิเทศศาสตร์ - บทสรุป	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๓	บทบาทของนิเทศศาสตร์ในยุคปัจจุบัน - บทบาทของนิเทศศาสตร์ในการบริหาร - บทบาทของนิเทศศาสตร์ในการรณรงค์ - บทบาทของนิเทศศาสตร์ในการสื่อธรรมะ - บทบาทของนิเทศศาสตร์ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา - บทสรุป	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๔-๕	หลักการสื่อธรรมของพระพุทธเจ้าที่ปรากฏในมหาขันธกะ วินัยปิฎก - ปฏิจจสมุปปาท - อัมมจักกัปปวัตตนสูตร - อนันจณรียคาถา - อาทิตตปริยายสูตร - อันตรายิกธรรม ฯลฯ - บทสรุป	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๖	ศัพท์เกี่ยวกับการสื่อธรรม - เทศนา - โอวาท - อนุศาสน์ - อนุศาสนี - ธรรมสากัจฉา	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม	ผู้สอน
	- ปาฐกถา - ปราศรัย - สุนทรพจน์ ฯลฯ - บทสรุป			
๗-๘	วิธีการสื่อสารธรรมของพระพุทธเจ้า - สันทติสนา - สมาทปนา - สมุตเตชนา - สัมปหังสนา - บทสรุป	๖	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๘	ทศพลญาณ ๑๐ สำหรับพระพุทธเจ้าผู้สื่อสาร - ฐานาฐานญาณ - กรรมวิปากญาณ - สัพพัตถคามินี ปฏิปทาญาณ - นานาธาดุญาณ - นานาธิมุตติญาณ - อินทริยปโรปริยัต ตญาณ - ฌานาภิสังกเลสาภิ ญาณ - ปุพเพนิวาสานุสสติ ญาณ - จุตูปปาตญาณ - อาสวักขยญาณ - บทสรุป	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๙	สารธรรมคือนวังคัสตฤศาสน์ - สุตตะ ได้แก่ พระสูตรต่างๆ และวินัย - เคยยะ ได้แก่ พระสูตรที่มีคาถาผสม - เวยยาकरणะ ได้แก่ ข้อความร้อยแก้ว ล้วนๆ เช่นอภิธรรมปิฎก - คาถา ได้แก่ ข้อความร้อยกรองที่เป็น คาถาล้วนๆ เช่น ธรรมบท เถรคาถา - อุทาน ได้แก่ ข้อความที่เป็นพุทธอุทาน - อิติวุตตะกะ ได้แก่ ข้อความที่ตรัสอุเทศ แล้วแสดงนิเทศจบลงด้วยบทสรุป (นิคม) - ชาตกะ ได้แก่ ชาดกทั้งหมด - อปัณณิธรรม ได้แก่ พระสูตรว่าด้วยเรื่อง	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม	ผู้สอน
	อรรถจรรย์ต่างๆ - เวทิลละ ได้แก่ ข้อความที่ถามตอบกันไป มา - บทสรุป			
๑๐-๑๑	ความใจกว้างของผู้รับสารตามนัยแห่งกาลามสูตร - อย่าเพิ่งเชื่อตามที่ฟังๆ กันมา - อย่าเพิ่งเชื่อตามที่ทำต่อๆ กันมา - อย่าเพิ่งเชื่อตามคำเล่าลือ - อย่าเพิ่งเชื่อโดยอ้างตำรา - อย่าเพิ่งเชื่อโดยนิกเดา - อย่าเพิ่งเชื่อโดยคาดคะเนเอา - อย่าเพิ่งเชื่อโดยนิกคิดตามแนวเหตุผล - อย่าเพิ่งเชื่อเพราะถูกกับทฤษฎีของตน - อย่าเพิ่งเชื่อเพราะมีรูปลักษณะที่ควรเชื่อได้ - อย่าเพิ่งเชื่อเพราะผู้พูดเป็นครูบาอาจารย์ ของ ตน - บทสรุป	๖	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๑๒	ความแตกต่างของบุคคลตามนัยแห่งดอกบัว ๔ เหล่า - อุกษมิทัตฺถุญ - วิปจิตฺถุญ - เนยยะ - ปทปรมะ - บทสรุป	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๑๓	วิธีการสอนของพระพุทธเจ้า - สอนด้วยอุปมา - สอนด้วยการตั้งประเด็นให้คิด - สอนด้วยการให้คาถา - สอนด้วยการสื่อภาพนิมิต - สอนด้วยปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก พายุร้อง - บทสรุป	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๑๔	วิธีการสอนของพระพุทธเจ้า - สอนด้วยปัญหาอะไรเอ่ย	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม	ผู้สอน
	- สอนด้วยนิทานชาดก - สอนด้วยการกระทำเป็นตัวอย่าง - สอนแบบสอบถามตอบอย่างสักกปัญหสูตร - จริยธรรมกับการสื่อสาร - บทสรุป		ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๑๕	หลักการบริหารเวลาเพื่อการนิเทศธรรมของ พระพุทธเจ้า - ความหมายของเวลา - ธรรมชาติของเวลา - การจัดสรรเวลา - การจัดสรรเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ - อุปสรรคในการบริหารเวลา - พุทธกิจของพระพุทธเจ้า	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	
๑๖	สอบปลายภาค	๓		

๒.แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	มาตรฐานการเรียนรู้	วิธีการประเมินผล	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	- สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน - ประเมินผลงานจากการทำงานกลุ่ม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๒	ด้านความรู้	การสอบกลางภาค	๘	๑๐ %
๓	ด้านทักษะทางปัญญา	การตอบคำถามในชั้นเรียน การสอบปรนัย	๘ และ ๑๖	๖๐ %
๔	ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ	- การสังเกตพฤติกรรมจากการทำงาน กลุ่มร่วมกับเพื่อน - การนำเสนอรายงาน - การทำงานกลุ่มและผลงาน - การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๕	ด้านทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	- การนำเสนอหน้าชั้นเรียน - การมีส่วนร่วม อภิปราย - เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑.เอกสารและตำราหลัก

ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. จำรัสการพิมพ์, ๑๙๘๙
 พัทธนี เขยจรรยาและเพื่อน. แนวความคิดหลักการสื่อสาร. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์ข่าวพิมพ์, ๑๙๙๕
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาบาลี**
ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก เล่ม ๑ - ๔๕ กรุงเทพฯ โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐
 _____ . **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาฯ เล่ม ๑-๔๕.** กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ

เมตตา กฤตวิทย์. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. ชมรมวิจัยและพัฒนานิเทศศาสตร์, ๒๕๓๐
 สุรัตน์ ตรีสุกุล. หลักนิเทศศาสตร์. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘

๓.เอกสารและข้อมูลแนะนำ

Blundel, Richard. Effective business communication :
 principles and practice for the information age.
 London : Prentice Hall, ๑๙๙๘
Hancock, John C . An introduction to the principles of
 communication theory. New York : McGraw-Hill, ๑๙๖๑
Hershberger, W. D. Principles of communication systems .
 New York : Prentice-Hall, ๑๙๕๕
 Homer, I.B, Milindas Questions, Vol. ๑-๒. London: Luzac
 and Company Ltd, ๑๙๖๙, (S.B.B Vol. XXIII).
Redmond, Mark V. **Communication : theories and applications.**
 Boston, MA. : Houghton Mifflin Company, ๒๐๐๐
Steinberg, Charles S . **Mass media and communication.**
 New York : Hastings House, ๑๙๗๒
Taub, Herbert. **Principles of communication systems.** New York :
 McGraw-Hill, ๑๙๘๖
 Walshe, Maurie. **Thus Have I Heard.** London: Wisdom
 Publication, ๑๙๘๗.

ภาษาไทย

ชลธิรา กลัดอยู่ และคนอื่นๆ. **การใช้ภาษา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, ๒๕๑๗.
 ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์, **ศิลปะการพูดในที่ชุมชน,** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์อักษรไทย,
 ๒๕๑๖.

นวม สงวนทรัพย์, พ.อ. วาทีศิลป์, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย, ๒๕๑๗
 นิพนธ์ ศศิธร. **หลักการพูดต่อที่ชุมชน**. กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๑.
 ปรีชา ช้างขวัญยืน. **ศิลปะการเขียน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิชาการ, ๒๕๒๕.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา

๒.กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอน
- การทบทวนผลประเมินการเรียนรู้

๓.การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔.การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนน และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕.การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหา

ที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ ๆ

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ผู้บรรยาย

ลงชื่อ พระมหาพิสิฐ วิสิฐฐปณโณ ดร. และคณะ วันที่รายงาน _____

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลงชื่อ พระมหาภิรัฐภรณ์ อังสุมาลี, ผศ.ดร. วันที่รับรายงาน _____